

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану наукової роботи, індивідуального навчального плану
та роботи над дисертацією **Тищенка Дмитра Сергійовича**
«Фінансове забезпечення цифрової трансформації економіки»,
яка подається на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 Управління та адміністрування
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Тищенко Дмитро Сергійович у 2018 році закінчив Харківського державний університет харчування та торгівлі за освітньою програмою «Маркетинг» та у 2022 році вступив до аспірантури кафедри фінансів, банківської справи та страхування економічного факультету. Навчальна складова індивідуального плану освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та робота над дисертаційним дослідженням Дмитром ТИЩЕНКОМ виконані вчасно та у повному обсязі.

Упродовж навчання в аспірантурі Тищенко Д. С. набув високого рівня наукової кваліфікації та фахових компетентностей, необхідних для розв'язання складних теоретико-прикладних завдань. Здобувач продемонстрував здатність до глибокого наукового обґрунтування теоретико-методичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки. Зокрема, автором було успішно реалізовано комплексні завдання дисертаційного дослідження: від концептуалізації стратегії фінансової підтримки цифровізації до емпіричної верифікації впливу фінансових домінант на рівень цифрового розвитку. Особливу увагу в межах наукової підготовки Тищенко Д. С. приділив розробці інструментарію адаптивного управління, що підтверджується публікаціями у фахових виданнях. Про високий рівень володіння навичками наукового аналізу та здатність оприлюднювати результати у світовому науковому просторі свідчить стаття у виданні, що входить до бази Scopus.

Протягом терміну навчання в аспірантурі Дмитро ТИЩЕНКО набув фундаментальних теоретичних знань та компетентностей, необхідних для розв'язання складних наукових завдань у галузі фінансів. Застосовуючи сучасні методи наукового пізнання, він завершив дослідження на тему «Фінансове забезпечення цифрової трансформації економіки».

Здобувачем успішно реалізовано комплекс завдань щодо наукового обґрунтування теоретико-методичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки. Дмитро ТИЩЕНКО концептуалізував стратегію фінансової підтримки цифровізації, обґрунтував архітектуру її інструментальної бази та розробив оптимізаційний підхід до вибору напрямів фінансування цифрових проектів з урахуванням ресурсних обмежень. Отримані результати, що включають методiku адаптивного управління капітальною структурою та емпіричну верифікацію впливу фінансових домінант на рівень цифровізації, мають вагому наукову новизну, теоретичне та практичне значення для розвитку фінансової системи в умовах глобальних трансформацій.

Окремі наукові положення дисертації роботи є складовою частиною науково-дослідної теми «Модернізація фінансової системи України в контексті досягнення глобальних цілей сталого розвитку» (державний реєстраційний номер 0124U001670), що підтверджує те, що дисертаційне дослідження виконане у річці науковської роботи кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Дисертація Тищенка Д. С. має вагому теоретичну та практичну цінність, оскільки спрямована на обґрунтування теоретико-методичних засад і розробку практичних рекомендацій щодо фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки. У роботі

«Фінансове забезпечення цифрової трансформації економіки» представлено результати з різним ступенем наукової новизни – вперше, удосконалено та дістали подальшого розвитку.

Практична значущість отриманих результатів підтверджується їх впровадженням на різних рівнях ієрархії економічних систем, зокрема у діяльності:

– Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної військової адміністрації (довідка № 06.01.14/2508 від 05.05.2026 р.), в межах Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 рік у контексті реалізації авторських пропозицій щодо збалансованого розвитку економічних систем в умовах цифровізації та концептуальної стратегії фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки;

– ТОВ «ЕПЦЕНТР К» (довідка №12/2Д від 23.12.2025 р.) – рекомендації щодо моделювання збалансованої системи показників та портфельний підхід до оптимізації фінансового забезпечення цифрової трансформації на підприємстві;

– ТОВ «СМАРТ-ФІНАНС» (довідка від 20.04.2026 р.) – пропозицій з комплексного оцінювання ефективності фінансового забезпечення цифрових трансформацій та методичного інструментарію оптимізації джерел фінансового забезпечення цифрової трансформації на підприємстві;

Також, практична цінність отриманих результатів підтверджується впровадженням та використанням окремих результатів дослідження в учбовому процесі підготовки бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» у освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа та страхування» та магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» у освітньо-професійних програмах «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Публічні фінанси» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, зокрема доповнені робочі програми з навчальних дисциплін: «Фінансовий аналіз», «Фінанси підприємств».

Результати досліджень пройшли апробацію на наступних конференціях:

1. «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні» (2-3 березня 2023 р., м. Вінниця, Україна).

2. «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти» (22-23 березня 2023 р., м. Львів, Україна).

3. «Актуальні проблеми та перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді» (20 жовтня 2023 р., м. Харків, Україна).

4. «Фінансова архітектура та сценарії конкурентних моделей розвитку» (17 листопада 2023 р., м. Харків, Україна).

5. «Механізми забезпечення сталого розвитку економіки проблеми, перспективи, міжнародний досвід» (01 листопада 2024 р., м. Харків, Україна).

6. «Державна фінансова політика в умовах суспільно-економічних перетворень» (15–16 квітня 2025 р., м. Київ, Україна).

7. «Євроінтеграційний вектор розвитку агроєкосистем в Україні: глобальні виклики та перспективи» (05 червня 2025 р., м. Харків, Україна).

Положення, що виносяться на захист, наукові результати та основні висновки дисертації представлено в 14 наукових працях, серед яких: 7 статей у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, з них 1 стаття у виданні, що включено до наукометричних баз Scopus, Q3 та 7 тез доповідей у матеріалах конференцій апробаційного характеру.

Дисертаційне дослідження Тищенко Д.С., є самостійним завершеним дослідженням. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті положення, які є індивідуальним внеском автора. Здобувачем повністю дотримано принципи академічної доброчесності. Матеріали дисертації викладено послідовно й логічно, з дотриманням наукового стилю.

Працюючи над дисертацією, Тищенко Д. С. проявив себе працелюбним та вдумливим дослідником з високим рівнем аналітичних здібностей. Робота розпочалася з ґрунтового опрацювання теоретичного базису фінансового забезпечення, що дозволило автору вибудувати чітку логіку дослідження, розглянути цифрову трансформацію як драйвер розвитку економіки. Критичний аналіз літератури забезпечив повноту з'ясування сутності та особливостей фінансового забезпечення цифрових трансформацій та висвітлення імперативів та фінансових інструментів розвитку забезпечення цифрової трансформації економіки.

Аналітична частина роботи розкриває стан та динаміку цифрової трансформації економіки. Зв'язок теоретичних положень із практикою реалізовано через емпіричний аналіз впливу фінансового забезпечення на рівень цифровізації економіки. Наріжним каменем дослідження є оцінка якості фінансового забезпечення та виявлення структурних дисбалансів. Логічна послідовність висновків підтверджує цілісність та обґрунтованість структурної побудови дисертації.

Завершальний розділ дисертаційного дослідження присвячено стратегічним напрямкам розвитку фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки, що дозволило повною мірою реалізувати мету роботи. Автором вперше розроблено концептуальну стратегію фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки, яка поєднує матрицю стратегічних можливостей, інтегральні профілі пріоритетів, ресурсні центри підтримки, організаційний та фінансовий механізми реалізації у цілісний управлінський цикл цифрових інвестицій, управління ризиками, ліквідністю та результативністю цифрових проєктів.

Тищенко Д. С. удосконалив методику оптимізації структури капіталу, застосувавши методи лінійного програмування, критерії максимізації чистого прибутку та мінімізації середньозваженої вартості капіталу, систему обмежень щодо ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості й допустимого боргового навантаження задля формування оптимальної фінансової політики, підвищення обґрунтованості управлінських рішень та зниження ризиків цифрових трансформацій на підприємстві.

Вагомими здобутками також є удосконалення: аналітичного інструментарію оцінювання фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки, який тепер враховує коефіцієнти кризової стійкості, посткризового відновлення, монетизації цифрового каналу продажів та інтегральний індекс цифрової спроможності; організаційно-методичного підходу до формування імперативної архітектури фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки, у межах якого розроблено референтну модель, що дозволяє застосувати матричний підхід і збалансовану систему показників задля вибору сценаріїв фінансування підприємств із урахуванням їхньої цифрової зрілості та ризикового профілю

Подальшого розвитку дістали портфельний підхід до відбору цифрових проєктів та модель збалансованої системи показників, що дозволяє враховувати синергетичний ефект і стратегічні обмеження при фінансуванні цифрових трансформацій. Запропонована система інтегрального оцінювання цифрової спроможності за видами економічної діяльності забезпечує об'єктивність та практичну цінність висновків дисертанта. Отримані результати підтверджують здатність автора до самостійного розв'язання актуальних наукових проблем на високому методологічному рівні.

У дисертаційній роботі використано широкий спектр сучасних методів наукового пізнання, зокрема системний підхід, структурування, методи індукції та дедукції, аналізу та моделювання, що дозволило автору сформулювати ґрунтовні методичні підходи до створення оптимізаційних моделей, застосувати статистичний аналіз та інструменти математичного програмування для розв'язання поставлених завдань.

Дисертаційна робота Тищенка Дмитра Сергійовича є самостійною завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують важливу наукову проблему щодо фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки. Висновки, сформульовані автором щодо концептуалізації стратегії фінансового

забезпечення цифрової трансформації економіки, удосконалення організаційно-методичного підходу до формування імперативної архітектури фінансового забезпечення цифрової трансформації економіки, аналітичного інструментарію оцінювання фінансового забезпечення цифрової трансформації, методики оптимізації структури капіталу підприємства в умовах цифрової трансформації, відзначаються високим ступенем обґрунтованості, достовірності, вагомим теоретичним і практичним значенням.

Вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Дмитра ТИЩЕНКА виконана повністю та на високому рівні. Наукові результати аспіранта заслуговують позитивної оцінки.

Викладені вище аргументи створюють підстави стверджувати, що дисертаційне дослідження на тему «Фінансове забезпечення цифрової трансформації економіки», автором якого є Тищенко Дмитро Сергійович для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, є завершеною кваліфікаційною науковою працею, яка відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а її автор – Тищенко Дмитро Сергійович – готовий до наступних етапів експертизи та гідний присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Науковий керівник,
доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та
страхування, Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна

Підпис Ольги Глущенко засвідчую
Начальник відділу кадрів
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Ольга ГЛУЩЕНКО

Олена ГРОМИКО